

NARODNA BANKA SRBIJE

PREGLED DEŠAVANJA NA SVETSKOM FINANSIJSKOM TRŽIŠTU

1–5. februar 2021.

Sektor za monetarne i devizne operacije

Odeljenje za devizne rezerve

Odeljenje za operacije na otvorenom tržištu

I Kretanja na tržištima razvijenih zemalja

1.1

Kretanje vodećih indeksa akcija

Indeks	Država	Nivo indeksa 05.02.2021	Promena u %	
			1w	YoY
S&P 500	SAD	3.886,83	4,65%	16,56%
Dow Jones Industrial	SAD	31.148,24	3,89%	6,34%
NASDAQ	SAD	13.856,30	6,01%	45,72%
Dax 30	Nemačka	14.056,72	4,64%	4,29%
CAC 40	Francuska	5.659,26	4,82%	-5,45%
FTSE 100	Velika Britanija	6.489,33	1,28%	-13,27%
NIKKEI 225	Japan	28.779,19	4,03%	23,41%
Shanghai Composite	Kina	3.496,33	0,38%	24,07%

Izvor: Bloomberg.

1.2

Nivo i promena prinosa državnih obveznica

		Nivo prinosa u %	Promena u bp	
			1w	YoY
Nemačka	2y	-0,71%	2,8	-6,9
	10y	-0,45%	7,1	-8,9
Francuska	2y	-0,65%	-1,1	-4,0
	10y	-0,23%	5,2	-12,6
Španija	2y	-0,53%	1,7	-10,2
	10y	0,12%	2,5	-17,4
Italija	2y	-0,40%	-7,1	-19,1
	10y	0,53%	-10,9	-42,9
UK	2y	-0,03%	8,1	-53,2
	10y	0,48%	15,5	-13,4
SAD	2y	0,10%	-0,7	-133,9
	10y	1,17%	9,8	-48,6
Kanada	2y	0,20%	4,4	-130,3
	10y	1,00%	11,1	-38,9
Japan	2y	-0,13%	-0,4	1,1
	10y	0,05%	0,5	9,5

Izvor: Bloomberg.

1.3

Kretanja na FX tržištu

EUR			USD				
Kurs	Promena EUR u %		Kurs		Promena USD u %		
	1w	YoY	1w	YoY	1w	YoY	
EUR/USD	1,2038	-0,77%	9,43%	USD/EUR	0,8307	0,79%	-8,60%
EUR/GBP	0,8766	-0,97%	3,61%	USD/GBP	0,7282	-0,21%	-5,29%
EUR/CHF	1,0833	0,26%	1,17%	USD/CHF	0,8999	1,06%	-7,54%
EUR/JPY	126,82	-0,17%	5,03%	USD/JPY	105,35	0,62%	-4,02%
EUR/CAD	1,5367	-1,06%	5,20%	USD/CAD	1,2766	-0,29%	-3,86%

Izvor: Bloomberg.

1.4

Kamatne stope na tržištu novca*

Ročnost	EURIBOR			LIBOR								
	nivo u %	promena u b.p.		nivo u %	promena u b.p.		nivo u %	promena u b.p.		nivo u %	promena u b.p.	
		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY		1w	YoY
O/N	-0,57%	-0,1	-2,9	0,02%	-4,0	-157,0	0,05%	-0,5	-66,3	-0,72%	0,0	-1,5
1M	-0,55%	1,7	-9,5	0,12%	-0,1	-155,1	0,03%	0,7	-67,5	-0,80%	1,3	-3,3
3M	-0,54%	1,3	-13,5	0,19%	-1,1	-155,1	0,05%	0,9	-71,7	-0,76%	-0,3	-7,7
6M	-0,52%	1,2	-17,3	0,21%	-1,6	-155,2	0,07%	2,5	-77,1	-0,72%	0,4	-8,8
12M	-0,50%	0,8	-22,6	0,30%	-0,7	-152,7	0,12%	3,8	-78,9	-0,61%	0,5	-11,4

* EURIBOR i LIBOR za ročnosti od 1 do 12 meseci a ESTR, SOFR, SONIA i SARON za O/N

Izvor: Bloomberg.

1.5

Referentne kamatne stope vodećih centralnih banaka*

	RKS (u %)	Poslednja promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje RKS za Q4 (u %)
Evropska centralna banka	-0,5	-0,10	12.09.19.	11.03.21.	-0,50
Federalne rezerve SAD	0,00-0,25	-1,00	15.03.20.	17.03.21.	0,00-0,25
Banka Engleske	0,10	-0,15	19.03.20.	18.03.21.	0,10
Banka Kanade	0,25	-0,50	27.03.20.	10.03.21.	0,25
Švajcarska nacionalna banka	-0,75	-0,50	15.01.15.	25.03.21.	-0,75

* RKS na poslednji dan izveštajnog perioda; kamatna stopa na depozitne olakšice za ECB (RKS je 0,00%).

Kurs EUR/USD

U izveštajnom periodu evro je oslabio za 0,77% prema američkom dolaru. Kurs EUR/USD kretao se u rasponu od 1,1952 do 1,2145 (tokom perioda trgovanja), odnosno od 1,1961 do 1,2070 (vrednost na kraju dana, Bloomberg Composite London).

Početkom nedelje dolar je jačao prema evru i drugim valutama usled podataka koji ukazuju na brži ekonomski oporavak i veći napredak u procesu vakcinacije stanovništva u SAD od drugih zemalja. Evro je dodatno oslabio nakon objave podataka o maloprodaji u Nemačkoj, koja je smanjena za 9,6% u decembru, najviše od 1994. godine i više od očekivanja (2,0%), usled uvođenja strožih mera od sredine decembra kako bi se sprečilo širenje virusa, koje su dovele do zatvaranja najvećeg broja maloprodajnih objekata.

U utorak je dolar nastavio da dobija na vrednosti prema evru, kao posledica sve veće razlike u ekonomskom oporavku od pandemije između SAD i Evrope. Taj stav kod investitora dodatno je ojačan potezima demokrata u Kongresu usmerenim na brzo usvajanje Bajdenovog paketa pomoći u vrednosti od 1.900 miljardi dolara, a, s druge strane, zabrinutošću oko produžavanja mera izolacije i očekivanjima pada BDP-a u zoni evra i u prvom tromesečju ove godine. To bi značilo novu recesiju, nakon što je u četvrtom tromesečju prethodne godine zabeležen pad od 0,7%, iako manji od očekivanog (0,9%). Dolar je ojačao uprkos rastu cena akcija i poboljšanju sveukupnog sentimenta na tržištu. Ipak, većina analitičara očekuje slabljenje dolara ove godine sa oporavkom globalnog rasta, masivnim fiskalnim stimulusom i ultraekspanzivnom monetarnom politikom.

U izveštajnom periodu evro je oslabio prema dolaru za 0,77%.

Sredinom nedelje na tržištu je ojačala sklonost ka prezimanju rizika, pa je evro ojačao prema dolaru. Povećanoj sklonosti ka preuzimanju rizika kod investitora doprineli su „sadržajni i produktivni” razgovori između predsednika SAD Bajdene i republikanskih senatora oko novog paketa pomoći. U sredu je takođe objavljena vest da bi novi premijer Italije mogao boiti Mario Draghi, bivši predsednik ECB-a, čime bi se izbeglo održavanje izbora u jeku pandemije. Broj radnih mesta u privatnom sektoru SAD (*ADP Employment change*) u januaru povećanje za 174 hiljade, što je znatno više od očekivanih 70 hiljada, a nakon pada od 78 hiljada u decembru.

U četvrtak dolar je ponovo počeo da dobija na vrednosti prema evru, usled sve većeg poverenja u oporavak američke ekonomije, kao i mogućnosti da bi podaci s tržišta rada SAD koji izlaze u petak mogli biti bolji od očekivanja. Takvi stavovi dodatno su podržani objavom da je broj novih prijava za naknadu u slučaju nezaposlenosti u SAD u toku nedelje koja se završila 30. januara smanjen više od očekivanja, sa 812 hiljada na 779 hiljada. U takvim okolnostima kurs EUR/USD spustio se ispod nivoa od 1,20, prvi put od 1. decembra prošle godine.

1.6

Kurs EUR/USD tokom izveštajnog perioda

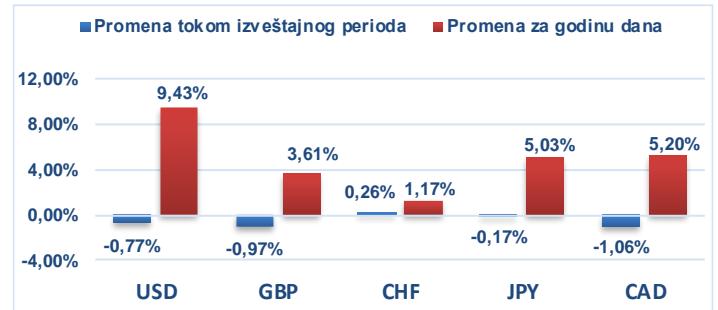
1.7

Kurs EUR/USD u poslednjoj godini dana

1.8

Promena vrednosti evra prema odabranim valutama

Izvor: Bloomberg.

Krajem nedelje dolar je najpre nastavio da jača, a kurs EUR/USD dostigao je nivo 1,1952, što je ujedno i najniži nivo tokom perioda trgovanja u posmatranoj nedelji. Međutim, nakon objave podataka s tržišta rada SAD, koji su pokazali da je broj radnih mesta van sektora poljoprivrede u SAD (*NFP – Non-Farm Payrolls*) povećan za samo 49 hiljada, daleko manje od očekivanih 105 hiljada, dok je podatak za decembar revidiran naniže, sa -140 na -227 hiljada, evro je znatnije ojačao prema dolaru, zabeleživši najveći dnevni rast u poslednja više od dva meseca, pa je kurs EUR/USD izveštajni period završio na nivou od 1,2038 dolara za evro.

Državne obveznice SAD

Prinosi državnih obveznica SAD tokom izveštajnog perioda blago su opali kod instrumenata kratke ročnosti, dok su instrumenti duže ročnosti porasli, te je povećan nagib krive prinosa. Prinos dvogodišnje obveznice smanjen je za oko 0,7 b.p. (na 0,10%), dok je prinos desetogodišnje obveznice povećan za oko 9,8 b.p. (na 1,17%).

Na kretanje prinosa tokom nedelje najviše su uticali povećanje izgleda za proširenje fiskalne pomoći i ubrzanje inflacije. Razlika između prinosa tridesetogodišnje i petogodišnje obveznice na kraju nedelje iznosila je 151 b.p., što je najviši nivo za poslednje više od četiri godine, što pokazuje da se tržišni sentiment popravio kada je u pitanju oporavak američke ekonomije.

Broj radnih mesta van sektora poljoprivrede u SAD (NFP – Non-Farm Payrolls) povećanje za samo 49 hiljada, što je daleko manje od očekivanih 105 hiljada, dok je podatak za decembar revidiran naniže, sa -140 na -227 hiljada. Broj radnih mesta i dalje je za oko 10 miliona manji nego pre početka epidemije. **Stopa nezaposlenosti znatno je smanjena, na 6,3% sa 6,7% u decembru, kao i stopa participacije na tržištu rada na 61,4%.** Zarade (po radnom satu) povećane su za 0,2% u odnosu na prethodni mesec, odnosno 5,4% u odnosu na januar prošle godine.

Prinos državne obveznice SAD ročnosti deset godina porastao za oko 10 b.p., što ukazuje na nastavak oporavka američke ekonomije.

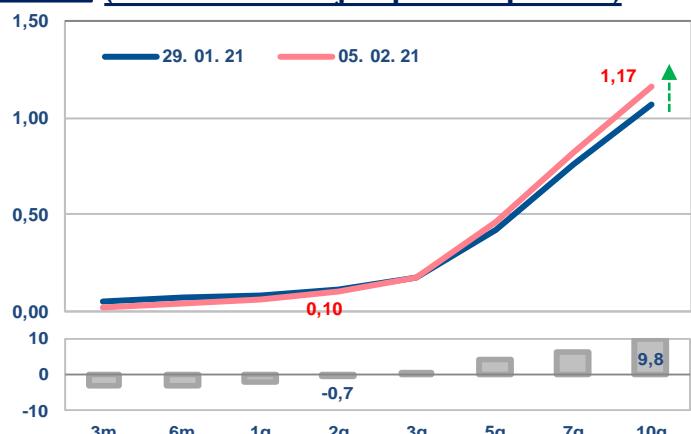
ISM indeks proizvodnog sektora, koji čini 11,9% ekonomije u SAD, u januaru je iznosio 58,7, nešto ispod očekivanja i nakon 60,7, koliko je iznosio u decembru. Rast je ostvaren kod 16 (od ukupno 18) grana u okviru ovog sektora. Najveći pozitivan uticaj imala je snažna tražnja za električnim uređajima i nameštajem, jer je 23,7% radne snage na radu od kuće. Nivo zaliha ostao je na niskom nivou, ukazujući da se može očekivati rast proizvodne aktivnosti i u narednim mesecima, dok je komponenta koja se odnosi na nabavne cene povećana na najviši nivo u poslednjih skoro deset godina, usled snažne tražnje, niskog nivoa zaliha i poremećaja u lancima snabdevanja, ukazujući na to da bi rast troškova kod proizvođača mogao da podstakne brži rast inflacije u SAD u narednim mesecima.

ISM indeks uslužnog sektora SAD u januaru imao je vrednost od 58,7, što je iznad očekivanja (56,7) i vrednosti iz decembra (57,7), te je dostigao najviši nivo od februara 2019. godine. Komponenta indeksa koja odražava poslovnu aktivnost bila je na nivou od 59,5 (60,5 u decembru), dok je komponenta novih porudžbina povećana na 61,8 (sa 58,6), a komponenta koja se odnosi na zaposlenost na čak 55,2 (sa 48,7 u prethodnom mesecu). Ovi podaci ukazuju na nastavak snažnog rasta aktivnosti u uslužnom sektoru SAD na početku godine, podržan ukidanjem nekih restiktivnih mera i usvajanjem novih fiskalnih mera podrške.

Trgovinski deficit u SAD u decembrui znosio je 66,6 milijardi dolara, što je nešto iznad očekivanja (65,7 mld) i nakon 69,0 milijardi u novembru. Za celu 2020. deficit je bio na nivou od 678,7 milijardi (nakon 576,9 milijardi u 2019.), što je najviši nivo za poslednjih 12 godina, jer je globalna zdravstvena kriza izazvana epidemijom negativno uticala na izvoz američkih preduzeća. Tokom cele godine, izvoz je smanjen za čak 16%, na 2.130 milijardi dolara, što je najniži nivo za poslednjih deset godina. U istom periodu, uvoz je smanjen za 9,5%, na 2.810 milijardi dolara, najniže u poslednje četiri godine.

1.9

Kriva prinosa državnih obveznica SAD, u % (benčmark izdanja s početka perioda)

Izvor: Bloomberg.

1.10

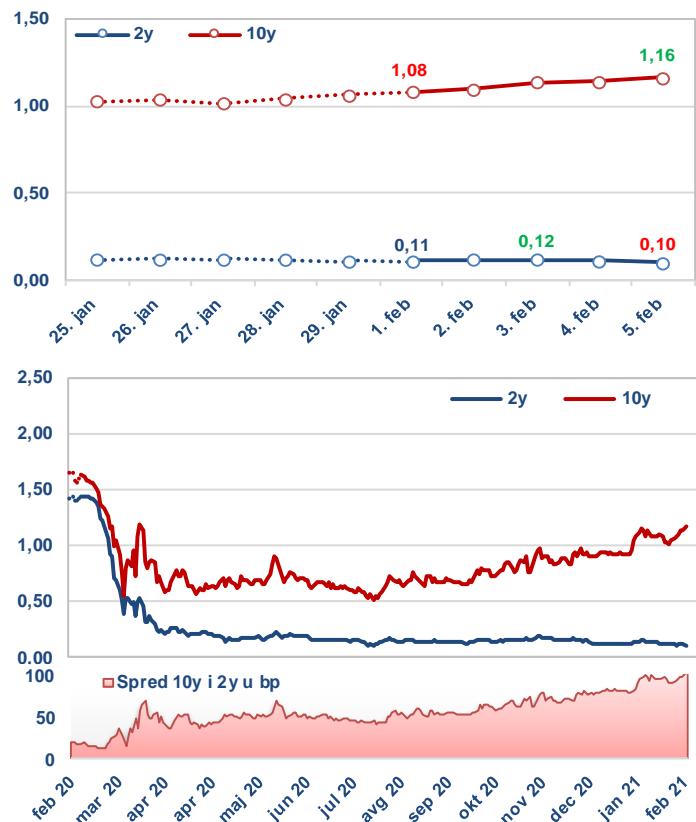
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti SAD

Indikator	Period	Očekivan i podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Broj radnih mesta van sektora poljoprivrede, u 000	Jan	105	49	-227
ISM indeks proizvodnog sektora	Jan	59,9	58,7	60,7
ISM indeks uslužnog sektora	Jan	56,7	58,7	57,7

Izvor: Bloomberg.

1.11

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica SAD, u %

Državne obveznice Nemačke

Tokom izveštajnog perioda prinos nemačkih državnih obveznica porasli su duž cele krive prinosa, osim kod instrumenata najkraće ročnosti (tri meseca). Prinos nemačke dvogodišnje obveznice povećan je za oko 3 b.p. i iznosio je **-0,71%**, dok je prinos desetogodišnje obveznice povećan za oko 7 b.p. i iznosio je **-0,45%**.

Prinosi nemačkih državnih HoV porasli su usled poboljšanja sentimenta na tržištu nakon objave podataka o BDP-u u zoni evra za četvrtu tromesečje, koji je bio nešto bolji od očekivanja, ali i nakon znatnog rasta inflacije, iako je ona uglavnom posledica privremenih faktora. Inflaciona očekivanja u dugom roku znatno su povećana – očekivanja prosečne godišnje inflacije u zoni evra za pet godina i period od narednih pet godina (*5y5y EUR inflation swap*) kratkotrajno su povećana na blizu 1,6%, što je najviši nivo od početka 2019. godine.

BDP u zoni evra smanjen je za 0,7% u četvrtom tromesečju prethodne godine (očekivano -0,9%), nakon rasta od 12,4% u trećem tromesečju. Pad za celu 2020. iznosio je 6,8%. Drugi talas virusa korona, koji je počeo krajem leta, i vraćanje restriktivnih mera odložili su očekivani oporavak ekonomskе aktivnosti i doveli do novog pada BDP-a, iako dosta manjeg nego tokom prvog talasa, jer su mnogi prilagodili poslovanje. Rast BDP-a beleže Nemačka i Španija, dok pad beleže Francuska i Italija. Pooštravanje restriktivnih mera početkom godine, za koje se očekuje da će važiti najmanje do kraja marta, uz sporiji tempo vakcinacije stanovništva, utiče na pad ekonomskе aktivnosti i tokom prvog tromesečja, koji bi mogao biti i oštriji nego tokom četvrtog tromesečja. Nakon toga, s toplijim vremenom i napretkom u vakcinaciji, mogao bi da usledi brži ekonomski rast i povratak na nivo pre krize do kraja 2021. godine.

BDP u zoni evra smanjen je za 0,7% u četvrtom tromesečju prethodne godine.

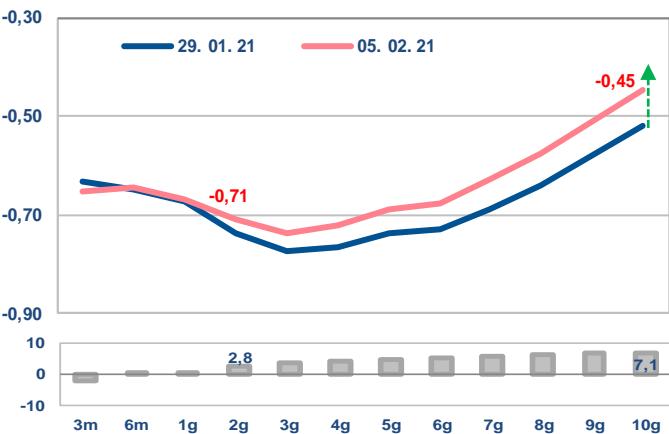
Stopa inflacije u zoni evra u januaru iznosila je 0,9% u odnosu na isti mesec prethodne godine, što je iznad očekivanja (0,6%) i vrednosti u prethodnom mesecu (-0,3%). Stopa bazne inflacije iznosila je 1,4%, takođe iznad očekivanja (0,9%) i vrednosti u decembru (0,2%). Rast inflacije u januaru posledica je većeg broja privremenih faktora, kao što su prestanak važenja smanjenja stope PDV-a u Nemačkoj i odlaganje uobičajenih zimskih sniženja zbog zatvaranja radnji. U narednom periodu može se očekivati dalji rast godišnje stope inflacije pod uticajem privremenih faktora, ali će fundamentalni inflatori pritisci u srednjem roku i dalje ostati slabi, pa se ne očekuje da ECB reaguje na privremeni rast inflacije.

Stopa inflacije u zoni evra u januaru je iznosila 0,9% u odnosu na isti mesec prethodne godine.

Stopa nezaposlenosti u zoni evra iznosila je 8,3% u decembru, isto kao u novembru, a ispod 8,6% u septembru. Iako je tokom drugog talasa došlo do pooštravanja mera i dalje ograničavanja kretanja, stopa nezaposlenosti je ostala stabilna. Po zemljama, stopa nezaposlenosti je neznatno povećana u Nemačkoj, sa 4,5% na 4,6%, u Francuskoj, sa 8,8% na 8,9%, kao i u Španiji, sa 16,1% na 16,2%, dok je u Italiji povećana sa 8,8% na 9,0%. Očekivanja su da bi se nakon prestanka važenja šema skraćenog radnog vremena i potencijalnih bankrota firmi mogao znatno povećati broj nezaposlenih.

1.12

Kriva prinosa državnih obveznica Nemačke (benčmark izdanja s početka perioda)

Izvor: Bloomberg.

1.13

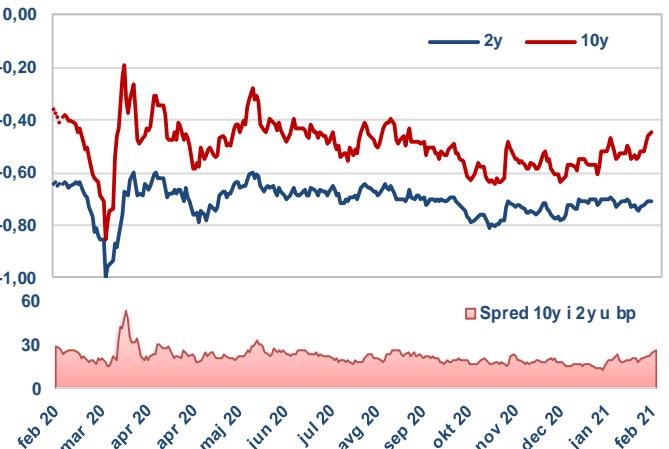
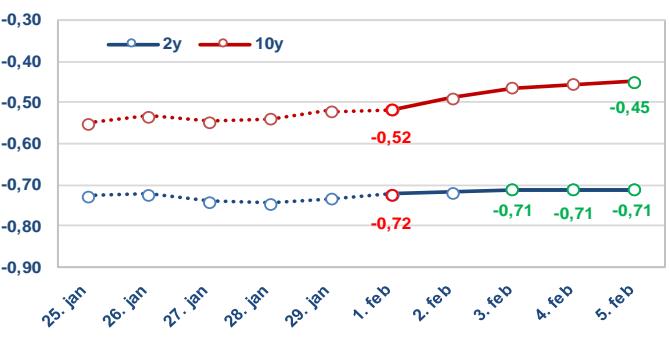
Značajni pokazatelji privredne aktivnosti zone evra

Indikator	Period	Očekivan i podatak	Aktuelni podatak	Prethodni podatak
Stopa rasta BDP, zona evra, QoQ, prva procena	Q4	-0,9%	-0,7%	12,4%
Stopa inflacije, YoY, zona evra	Jan	0,6%	0,9%	-0,3%
Stopa nezaposlenosti, zona evra	Dec	8,3%	8,3%	8,3%

Izvor: Bloomberg.

1.14

Prinos generičkih dvogodišnjih i desetogodišnjih državnih obveznica Nemačke, u %

II Kretanja na tržištima izabralih zemalja u razvoju

2.1

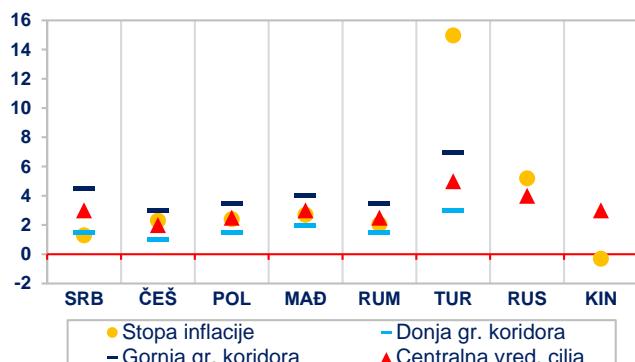
Referentne kamatne stope centralnih banaka zemalja u razvoju

	RKS (u %)*	Promena (u p.p.)	Datum promene	Naredni sastanak	Očekivanje (kraj Q1, %)*
Srbija (NBS)	1,00	-0,25	10.12.20	11.2.21	1,00
Češka (CNB)	0,25	-0,75	7.5.20	24.3.21	0,25
Poljska (NBP)	0,10	-0,40	28.5.20	3.3.21	0,10
Madarska (MNB)	0,60	-0,15	21.7.20	23.2.21	0,60
Rumunija (NBR)	1,25	-0,25	15.1.21	n/a	-
Turska (CBRT)	17,00	2,00	24.12.20	18.2.21	17,00
Rusija (CBR)	4,25	-0,25	24.7.20	12.2.21	4,25
Kina (PBoC)	4,35	-0,25	23.10.15	n/a	4,35

Izvor: Bloomberg / *T1 2021. godine – prosečne projekcije dostupne na osnovu anketa iz novembra i decembra 2020. osim za NBS, NBP, CBRT, CBR i PBoC (ankete iz januara).

2.2

Inflacija u zemljama u razvoju (u %, YoY)

Izvor: Bloomberg / sajtovi centralnih banaka (poslednji podatak).

Dešavanja na lokalnim tržištima

Centralna banka Češke (CNB), na sastanku Monetarnog odbora održanom 4. februara, donela je jednoglasnu odluku o zadržavanju referentne stope na nepromjenjenom nivou od 0,25%, što je u skladu sa očekivanjima tržišta. Predstavnici CNB su na sastanku objavili i nove projekcije kretanja referentne stope, prema kojima se očekuju tri povećanja referentne stope u 2021. godini, pri čemu se u saopštenju ipak ističe potreba za opreznošću u uslovima neizvesnosti i rizika uzrokovanim pandemijom virusa korona. Predstavnici CNB takođe su istakli i nešto konzervativniju projekciju stope rasta BDP-a Češke za 2021. godinu (2,2% YoY).

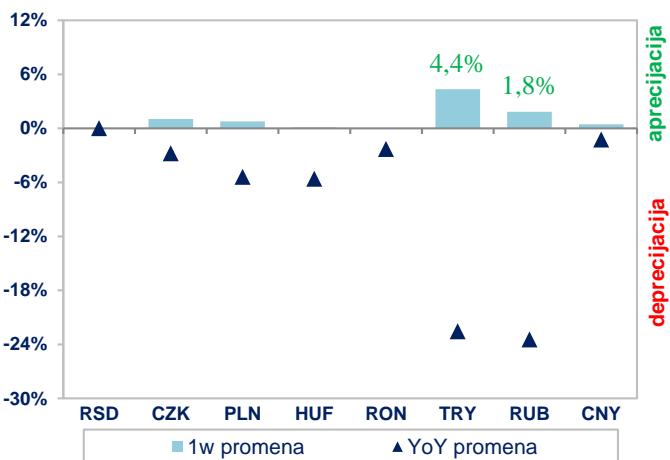
Centralna banka Poljske (NBP), na sastanku 3. februara, zadržala je referentnu stopu na nivou od 0,10%, u skladu sa očekivanjima tržišta. NBP je u saopštenju ponovila stav da bi dinamika ekonomskog oporavka u Poljskoj mogla da bude umerenija od očekivane, u slučaju odsustva vidljivijeg prilagođavanja deviznog kursa na krizne okolnosti i veoma relaksiran stav monetarne politike NBP. Zlot je od početka godine ojačao za 1,8% prema evru, na nivo od 4,488 zlota po evru.

Tokom izveštajnog perioda objavljene su stope rasta industrijske proizvodnje u Češkoj i Madarskoj, koje su u decembru 2020. godine bile na nivou od 1,3% YoY i 1,1% YoY, respektivno, dok su u novembru prošle godine bile na nivou od 0,1% YoY i 1,5% YoY, respektivno. Objavljene su i stope rasta BDP-a Češke i Rusije, koje su u 2020. godini bile na nivou od -5,6% YoY i -3,1% YoY, pri čemu je na njihovo smanjenje prvenstveno uticalo smanjenje potrošnje domaćinstava.

Guverner Centralne banke Turske (CBRT) Naci Agbal je krajem izveštajnog perioda izjavio da ne očekuje da će smanjenje referentne stope (17%) biti razmatrano u kratkom roku, imajući u vidu još uvek pojačane inflatorne pritiske u ovoj zemlji. Takođe, u slučaju da novi podaci ukažu na povećan rizik od znatnijeg odstupanja inflacije i inflacionih očekivanja od srednjoročnih projekcija, naveo je da će CBRT biti spremna da dodatno pooštiti monetarnu politiku. Ovakve izjave su pozitivno uticale na obnavljanje poverenja tržišnih učesnika u CBRT – turska lira je istog dana ojačala prema dolaru za 0,8% i nastavila aprecijacijski trend (od početka novembra je ojačala prema dolaru za 18,3%).

2.3

Promena lokalnih valuta izabralih zemalja u razvoju prema evru

Izvor: Bloomberg, osim za RSD (srednji kurs NBS).

2.4

Prinosi desetogodišnjih državnih obveznica u lokalnoj valuti

	Prinos (u %)	Promena u b.p.	
		1w	YoY
Srbija	2,644	-2,9	-30,6
Češka	1,439	10,3	-6,3
Poljska	1,255	10,5	-92,8
Madarska	2,427	10,5	34,8
Rumunija	2,695	1,6	-149,4
Turska	12,520	-5,0	238,0
Rusija	6,210	-5,5	0,0
Kina	3,214	3,3	35,7

Izvor: Bloomberg, osim za Tursku (Reuters).

III Kretanja na tržištima zlata i nafte

Zlato

Tokom izveštajnog perioda cena zlata je opala za 2,17% i kretala se u rasponu od 1.789,48 do 1.864,89 američkih dolara po finoj unci zlata (vrednost na kraju dana, Bloomberg Composite London).

Na pad cene zlata, tokom posmatranog perioda, uticali su sledeći faktori: tržišni učesnici bili su usredsređeni na vesti o stimulativnom paketu fiskalne pomoći privredi SAD (od 1.900 milijardi dolara, koji je odobren u Predstavničkom domu bez podrške republikanaca), što je znatno podstaklo jačanje dolara, uz rast stopa prinosa na američke državne HoV, a time i umanjilo privlačnost za ulaganje u najsigurniju aktivu. Investitori su takođe bili oprezni pred sastanak BoE (održan 4. februara, uz zadržavanje referentne kamatne stope na 0,10%) i nisu preduzimali značajnije akcije. Potrošnja zlata u Kini pala je za petinu tokom 2020. zbog uticaja pandemije i smanjene potrošnje u maloprodaji.

Cena zlata je smanjena za 2,17% i na kraju izveštajnog perioda iznosila je 1.811,91 USD/Oz.

Na rast cene zlata krajem nedelje uticalo je slabljenje dolara i situacija u kojoj je **cena zlata rasla prateći nagli skok cene srebra**, a udruživanje malih ulagača u borbi protiv velikih institucionalnih investitora sa Vol Strita izazivalo je volatilnost i podstaklo potražnju za sigurnom aktivom.

Svetski savet za zlato (WGC) izvestio je da su globalni ETF-ovi na zlato u januaru 2021. zabeležili priliv od 13,8 tona, posle dva uzastopna meseca odliva u novembru i decembru 2020. godine.

3.1

Zlato (dnevni podaci, USD po unci)

Izvor: Bloomberg.

Nafta

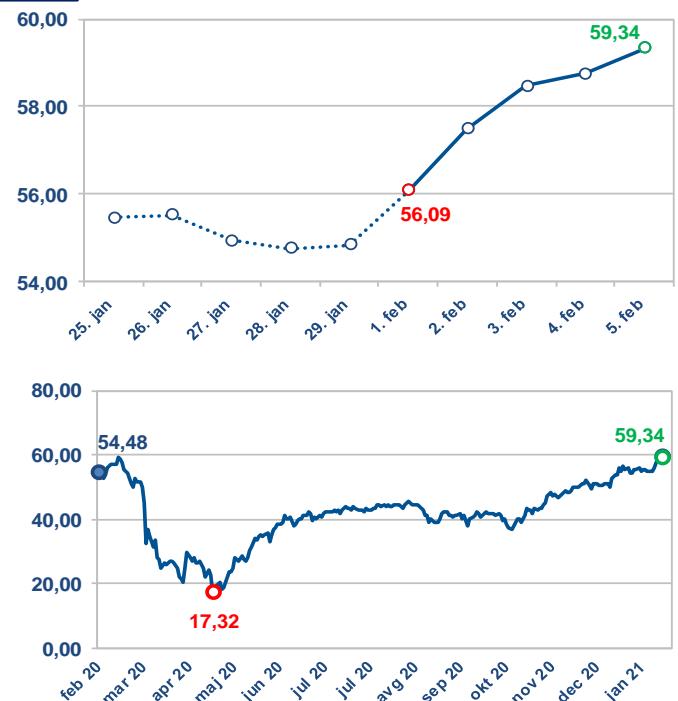
Tokom izveštajnog perioda cena nafte tipa brent porasla je za 8,19% i kretala se u rasponu od 56,09 do 59,34 američka dolara po barelu (vrednost na kraju dana, Bloomberg Composite London).

Na rast cena nafte, tokom celog posmatranog perioda, uticali su sledeći faktori: optimizam oko mogućeg kraja pandemije nadjačava negativan uticaj spore vakcinacije i novih sojeva virusa; demokrate u Kongresu SAD pripremili su teren za usvajanje paketa pomoći privredi SAD, što je dodatno uticalo na popravljanje tržišnog sentimenta tražnje za naftom; snažna oluja u severoistočnoj oblasti SAD povećala je potražnju goriva za grejanje, izveštaji API (Američkog instituta za naftu) i EIA (Američke agencije za informacije o energetici) o padu zaliha nafte i naftnih derivata u SAD; očekivanja da će cena ostati na ovim nivoima veći deo godine, uz mogući oporavak krajem 2021. (anketa Reuters-a); vesti da se naftne kompanije SAD pripremaju za veću tražnju, a da rast cene nafte ponovo čini ovu delatnost profitabilnom.

Cena nafte je porasla za 8,19% i na kraju posmatranog perioda iznosila je 59,34 USD/bbl.

3.2

Cena nafte tipa brent (USD po barelu)

Izvor: Bloomberg.

Cena nafte je na najvišim nivoima u protekloj godini dana. Rast je vođen znakovima ekonomskog oporavka – globalno i pridržavanja ograničenja proizvodnje nafte u grupi OPEC+ na dogovorenom nivou.

Oporavak tražnje za naftom vidi se i na primeru Kine, uz rast od 15% u poređenju s januarom tekuće i prethodne godine. Procene su da je **uvoz sirove nafte u Kinu prošlog meseca dostigao 12 miliona barela dnevno, što je više od 30% nego u decembru 2020. godine.**